
Reactie op internetconsultatie

Van: Stichting Veritas Vertegenwoordiging

Inzake: Internetconsultatie

Wijziging van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het toekennen van de bevoegdheid aan de rechter om een betalingsregeling op te leggen

Datum: 10 augustus 2022

Inleiding (aanhef internetconsultatie)

Art. 6:29 BW bepaalt dat de schuldenaar zonder toestemming van de schuldeiser niet bevoegd is het verschuldigde in gedeelten te voldoen. Dit betekent dat de rechter alleen met medewerking van de schuldeiser een betalingsregeling kan opleggen.

Het kunnen opleggen van een passende betalingsregeling kan bijdragen aan het voorkomen dat schuldenaren (verder) in de financiële problemen raken.

Art. 6:29 BW wordt daarom aangevuld met de mogelijkheid dat ook tegen de wil van een schuldeiser door de rechter een betalingsregeling kan worden opgelegd wanneer het op grond van de redelijkheid en billijkheid niet van de schuldenaar kan worden gevergd dat hij zijn vordering in één keer betaalt.

Hierbij mag dan geen sprake zijn van onevenredige benadeling van de schuldeiser en dienen beide partijen zich over de regeling te kunnen uitlaten.

Een goede betalingsregeling

In onze aanmeldingenstroom bewindvoering komen wij regelmatig tegen dat er verhoudingsgewijs te veel aan schuldeisers wordt betaald. Een nieuw af te sluiten betalingsregeling maakt een oud probleem op dat moment alleen maar groter. Een betalingsregeling die niet aan een berekeningsmethodiek is gekoppeld kan leiden tot een te hoge aflossing en een te laag bedrag om per maand van rond te komen.

De Hogeschool Utrecht, Panteia en Sociaal Raadsliedenwerk hebben een mooi onderzoek uitgevoerd in 2020 onder de naam “Betalingsregelingen. Bevorderen van haalbare betalingsregelingen bij private schuldeisers”.

Overigens biedt de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening al een uitvoeringsaanwijzing in artikel 4a lid 5: “In het plan van aanpak wordt ten minste de beslagvrije voet [...] in acht genomen”. Deze wetswijziging zou deze bepaling kunnen overnemen of ernaar kunnen verwijzen.

In het allerideaalste geval wordt uitgegaan van het Nibud Persoonlijk Budgetadvies. Deze rekentool levert de meest duurzame budgetoplossing op. De beslagvrije voet zou dan als ondergrens gehanteerd kunnen worden wanneer het Nibud tot een voor de schuldeiser onbevredigende uitkomst zou leiden.

Prejudiciële druk

Vanuit de uitvoeringspraktijk zien we dat individuele schuldeisers een niet-problematische schuldensituatie alsnog problematisch kunnen maken. Wij maken regelmatig mee dat door het niet meewerken van één schuldeiser een 100% betalingsregeling niet van grond komt. Of dat we gedwongen worden om één schuldeiser voorrang te geven, te hopen dat de rest niet escaleert (of beperkt escaleert) en dan alsnog door te gaan met de resterende schuldeisers.

Wanneer bij een toekenning van een betalingsregeling, dus een uitspraak in het voordeel van de schuldenaar, de (buiten)gerechtelijke kosten voor rekening van de schuldeiser komen, dan is er prejudiciële druk. Hiermee wordt de Rechtspraak mogelijk minder belast omdat schuldeisers dit risico niet willen lopen.

Uitbreiding in geval van regelbare schulden

Om te voorkomen dat regelbare schulden uitgroeien tot problematische schulden zou de wetswijziging de schuldenaar ook in staat moeten stellen om bij een 100% betalingsvoorstel voor meerdere schuldeisers alle weigerende schuldeisers, onder aftrek van de kostenveroordeling, mee te laten werken met de betalingsregeling.

Dit zou naar analogie van een dwangakkoord zoals bedoeld in FW boek 3 aan de orde kunnen zijn.

Wat is een afbetalingsregeling?

Wat redelijk en billijk is, is aan de rechter, maar een schuldeiser heeft natuurlijk recht op zijn geld. De vraag is of dit inclusief of exclusief rente en bijkomende kosten moet zijn. Wordt de hoofdsom bevroren en afgelost? Dan is er de facto sprake van 0% rente en komen de extra administratiekosten ook nog eens voor rekening van de schuldeiser. Wellicht kan dit onder de redelijkheid en de

billijkheid worden meebeoordeeld, wellicht kan hier bij voorbeeld al richting via de wetswijziging worden gegeven.

Tijdsbesteding

De gemeente is gehouden bij integrale schuldhulpverlening van minimaal de beslagvrije voet uit te gaan. Vaak zitten we dan in het domein van de problematische schulden. Doel is door het treffen van een betalingsregeling de situatie niet problematisch te laten worden.

Waar gaan we dan van uit?

- Beschikbaar budget methode?
- Nibud budgetberekening?
- Vrij te laten bedrag?
- Beslagvrije voet?

Dit vergt inzicht in de financiën en een kennis van die financiën. Laten we aannemen dat de Rechtbank hierover beschikt: het kost veel tijd dit goed te doen.

Tot slot

De gemeenten zijn in het kader van de Wgs verplicht tot het opstellen van een plan van aanpak voor integrale schuldhulpverlening. In mijn beleving valt het treffen van betalingsregelingen als preventief instrument hieronder.

Omdat de taak al belegd is bij de gemeenten, zou ik deze taak niet (opnieuw) beleggen in een nieuwe wet.

Waar het fijn zou zijn dat binnen grenzen van redelijkheid en billijkheid een schuldeisers mee moet werken met een betalingsregeling zie ik te veel problemen in de uitvoering als het aankomt op het treffen van een goede betalingsregeling.

Dan zou ik eerder aansluiten bij de gedachte van een moratorium, misschien in aangepast vorm, waarin de gemeente een voorstel aan de Rechtbank kan doen. Hiermee wordt het voor de Rechtbank in ieder geval inhoudelijk beter te beoordelen.

Peter Hoornweg | Stichting Veritas
Directeur bestuurder